

Informācijas un komunikāciju tehnoloģiju laikmeta uzplaukums Latvijā sākās tikai pirms pārdesmit gadiem, bet tas ir pilnībā mainījis ikdienu. Cilvēkiem, kam sešdesmit un vairāk gadu, nācies jau briedu-

mā pielāgoties svešajai virtuālajai pasaulei, kas nesusi gan priekšrocības, gan radījusi daudz jaunu risku. Internets – tā ir iespēja krāpniekiem atrast arī sensitīvus datus, tā ir iespēja katru ziņu nodot un saņemt sekunžu laikā. Sociālie

mediji – vieta, kur to darīt ikvienam. Un par to pilnu atbildību tā īsti nevar uzņemties un arī neuzņemas neviens.

Kā Latvijas seniors jūtas ziņu un reklāmu, viedokļu un komentāru pārbaugātibā? Šoreiz ne par to dez-

informāciju un viltus ziņām, ar ko mūsu valstij un demokrātijai naidīgas varas pārpludina saziņas kanālus, bet gan par to, ar kādiem izaicinājumiem nākas saskarties ikdienas dzīvē tepat Latvijā.

Nav formulas, kā izvērtēt informāciju. Katru reizi jāsāk no jauna

Pirms desmitgadēm iegūtie mediju lietošanas paradumi vairs nav vietā, bet vecākā gadagājuma cilvēku priekšrocība varētu būt plašākas zināšanas dažādās jomās un dzīves pieredze, vērtē filozofijas doktore, Vidzemes Augstskolas rektore AGNESE DĀVIDSONE.

Saruna par to, cik seniori gatavi mūsdienu informācijas plūsmam, modernajiem komunikācijas veidiem un arī tām negācijām, ko tie nes sev līdzi.

- Vienmēr saku - visi tie, kas mums informatīvajā telpā nevēl labu, sniedzas pēc mūsu maciņa vai pēc mūsu prātiem - iespaidot domas, uzskatus vai atņemt kaut ko no mūsu resursiem, varētu teikt, arī laiku.

Runājot par senioriem, viņi savus mediju patēriņa paradumus ieguvuši citā vidē. Skaidrs, ka varam iemācīties jaunas lietas, jaunas tehnoloģijas, tomēr saglabājas stabili mehānismi, paradumi, veidi, kā cilvēks darbojas ar informāciju. Tos ir samērā grūti mainīt, ja vien ļoti apzināti nestrādā ar to - tagad es zinu, ka šis ir kaut kas tāds, kam mani ieradumi potenciāli ir nepietiekami, vajag vairāk uzmanīties, paskatīties, pārbaudīt.

Senioru uzticēšanās medijiem ir augstāka nekā jaunākām paaudzēm. Ja šo attieksmi, kad sabiedrība dzīvoja ar televīziju, radio un avīzēm, pārnes uz jauniem mediju formātiem, jāsaprot, ka var būt atšķirības un pārmešana nevar notikt automātiski. Tradicionālajā medijā ir redaktori, žurnālisti, kas atbild par materi-

āliem, fakti, informācija ir pārbaudīta, ir iespējams pārbaudīt ziņu avotus, taču jāatceras, ka tā nebūs, piemēram, feisbukā. Te gan jāpiebilst, ka arī visiem tradicionālajiem medijiem, piemēram, televīziju kanāliem, nav vienāda kvalitāte.

Izmantojot jaunus medijus, kur redaktors esi tu pats, grūti ātri pārslēgties. Un sociālajos medijos viss ir kopā: tur ir reklāmas, ir žurnālistu sagatavoti raksti, tur kaut ko publicējusi kaimiņiene un līdzās starptautiskā organizācija, tur ir sabiedrisko attiecību gatavoti materiāli. Un ir arī dezinformācija, kurā apzināti manipulēts, kaut kas noklusēts vai tīši safabricsēts tiek pasniegts kā fakti. Tas viss nāk tādā blīvā strāvē, un tajā vidē tev pašam ir uzlikts redaktora pienākums, jo lielās platformas ļoti lēni un negribīgi uzņemas atbildību par to, kas parādās lietotājiem. Drošība ir mūsu pašu kā satura lietotāju rokās. Tas ir grūti.

-Taču katrai paaudzei noteikti ir arī kādas priekšrocības.

-Tās noteikti var būt zināšanas. Izlasām, ka izdomāts kaut kas jauns, superrevolucionārs, kas atrisinās visas problēmas, bet mums ir mazliet zināšanas bioloģijā vai fizikā, vai vēl kādās jomās, izmantojot šo zināšanu rāmīti, varam ātrāk orientēties, sa-

prast, ka kaut kas tajā informācijā nav pareizi, ka tas tā nestrādā.

Es teiktu, ka zināšanu bagāža ir ārkārtīgi būtiska. Kompetences, ko tagad virza izglītībā, tas ir labi, labi, ka esam pratīgi atrast, sameklēt, tomēr nelielai zināšanu bāzei jābūt, lai varam uz tās būvēt savu izpratni.

Daudzkārt esmu uzsvērusi, ka informācijas izpratne nav tikai medijpratība, tas ir plašāk. Piemēram, kovida pandēmijā bija vajadzīga veselības pratība. Ļoti daudzi cēloņi tam, kāpēc cilvēki bija neapmierināti ar ierobežojumiem, bija arī nezināšanai, kas ir vīrusi. Cik zinoši esam par to, ar ko vīrusi atšķiras no mikrobiem, kā izplatās, ko tas nozīmē, kā tie mutē? Tā arī pandēmija izvērtās par politisku, ne vairs veselības jautājumu. Un, protams, tas bija saistīts ar sabiedrībā pastāvošo neapmierinātību, kā valsts tiek pārvaldīta. Tas bija vēl viens akmens valdības neizdarību lauciņā.

- Vai seniorus modernajā informatīvajā vidē raksturo kaut kas viens?

- Katrā vecuma grupā ir liela daudzveidība, nav tāda viena vērtējuma. Protams, dažādā vecumā atšķiras zināšanu līmenis, cik intensīvi vispār patērē medijus, kāda ir motivācija, ko izvēlas redzēt, lasīt, klausīties. Saistībā ar senioriem var runāt par specifisku interešu akcentēšanu, par lietām, kas konkrētā vecumposmā aktuālas un būtu saistāmas ar medijpratību.

Vēl, domājot par gados vecājiem cilvēkiem, kuri atdod naudu veikliem krāpniekiem, viena no atslēgām varētu būt tā, ka senioriem trūkst cilvēciskā kontakta.

Mēs kopumā esam ļoti vientuļa sabiedrība, vecais cilvēks ilgojas pēc patīkamas sarunas ar kādu, kuram interesē, kas ar viņu notiek. Un tas krāpnieks prot tā runāt, ka dabū to kontaktu.

Kāpēc Latvijā ir aprāptas sievietes brieduma vecumā? Viņām trūkst kontakta ar cilvēkiem, ar kuriem var justies labi. Sievietes grib ģimeni, attiecības. To tad arī izmanto. Un romantiskās attiecības veidojas, bet tad izrādās, tas bijis prasts krāpnieks.

- Parasti šādi gadījumi citus izbrīna. Kā tā var noticēt!

- Emocionālajā komfortā, ko sniedz sarunu partneris, patīkamajā saziņā mums pazūd visi aizsardzības mehānismi, tā strādā mūsu smadzenes. Nešķiet pat, ka vajadzētu iedomāties, ka prefi ir krāpnieks.

Mūsu augstskola ar medijpratību jautājumiem strādā gadus septiņus. Sākums bija diezgan naivs, bija tāds optimistisks skatījums, pastāstīsim, ka fakti atšķiras no viedokļiem, ka ir subjektīva un objektīva informācija, kādas ir dezinformācijas pazīmes, piedāvāsim, lūk, te ir rīki, kā iespējams pārbaudīt informāciju. Bet tas tā nestrādā. Cilvēks labprātāk izvēlas to, kas neliek piepūlīties.

Veicot pētījumus, redzam, un tas arī novērojams ikdienas dzīvē, ka cilvēki ļoti bieži pat labprāt patērē to, kas nav kvalitatīva informācija tāpēc, ka tā saskan ar viņu tā brīža uzskatiem. Informācija apstiprina viņu pārliecību, neliek pārvērtēt uzskatus, mainīt paradumus, un cilvēkam ir komfortabli. Kāpēc uzķeras uz ziņu, ka, piemēram, šokolāde palīdz notievt? Mums visiem garšo šo-

kolāde, saldumi, negribam atteikties no cukura, un, iedomājies, vēl pētnieki ir apstiprinājuši, ka tā palīdz notievt! Nu, kur vēl labāk! Man, balstoties uz to, ko esmu izzinājis, nav jāmaina savi paradumi.

Ar medijpratību mijiedarbojas ļoti daudzas pratības, zināšanas dažādās jomās, to visu piedzīvojam vienlaicīgi, kad patērējam kādu mediju, plus tas, kā strādā mūsu smadzenes. Ja tā var teikt, tās ir diezgan slinkas. Ja vien nopietni nav apdraudēta mūsu eksistence, tās negrib piepūlīties, bet apstrādāt lielu daudzumu informācijas, iedziļināties ir piepūle. Ja var no tā izvairīties, tad labprāt izvairās.

-Kā palīdzēt vecāka gadagājuma ļaudīm neapjukt un nenokļūt krāpnieku tīklos?

-Pieņem, ka senioru biedrībās, citās organizācijās, dienas centros, ko apmeklē pensionāri, būtu jābūt kādam veidam, kā runāt par informācijas pratību. Ir bibliotēkas, kas darbojas ar medijpratības jautājumiem. Ļoti ietekmīgi ir pieredzes stāsti, piemēri par piedzīvotajiem nepatīkamajiem gadījumiem. Tos dzirdot, var padomāt, kā katrs būtu rīkojies, kā to saredz savā dzīvē.

Medijpratība ir nemitīgs darbs, pie tās jāstrādā regulāri. Tas nav, kā braukt ar velosipēdu, proti, ja reiz esi iemācījies, kaut 20 gadu neesi braucis, uzkāpsi un gan jau aizbrauksi. Informācijas izpratnes uzturēšanai vajadzētu būt daļai no būšanas sabiedrībā. □

Kā atpazīt krāpnieku

■Arī krāpnieki mēdz pieļaut kļūdas. Nereti krāpnieku e-pastos un īsziņās ir iespēja "izķert" dažādas kļūdas un citas nepilnības, kuras liecina par nekompetentu valodas lietojumu.

Vienmēr jāpievērš uzmanību tam, kas ir ziņas sūtītājs! Jāpārbauda, vai sūtītāja e-pasta adresē nav kāda lieka burta, cipara, simbola, vai rakstītajā tekstā nav pieļautas gramatikas un stila kļūdas. Līdzko rodas bažas – vajag sazināties ar atbildīgo iestādi un noskaidrot, vai tās pārstāvji tiešām sūtījuši šādu ziņu.

■Krāpnieku interesēs ir iegūt

cilvēku personas un bankas datus. Jāpatur prātā un jāpastāsta arī citiem, ka nevienas iestādes un/vai uzņēmuma pārstāvis nezvanīs, nesūtīs īsziņu un nerakstīs e-pastu, pieprasot personas datus, paroles, kodus un to atjaunošanu.

■Krāpnieki komunicē, izmantojot ne tikai iebiedēšanas taktiku, bet arī piesolot "zilus brīnumus". Paziņojumi par laimeslotes loterijās, aicinot apmaksāt nodokļu maksu laimesta iegūšanai, pēkšņu, negaidītu pabalstu piešķiršana, lūdzot dalīties ar personas un bankas datiem naudas līdzekļu saņemšanai.

■Īsziņās un e-pastos krāpnieki mēdz pievienot saites, uz kurām aicina uzklikšķināt. Vienmēr rūpīgi jāpārbauda, vai tajās nav kāda lieka burta, simbola vai cipara, jāapdomā, vai konkrētajai iestādei vai uzņēmumam ir pamatota nepieciešamība adresātu lūgt kaut kur klikšķināt. Ja e-vēstulē nav pamatojuma, kāpēc jāklikšķina uz norādītās saites un ja saite šķiet aizdomīga, jāsaizina ar banku un jāpārbauda, vai e-pastam var ticēt!

Tāpat jāatceras, ka banka īsziņu veidā nesūta saites, uz kurām būtu jāklikšķina.

■Krāpnieka nolūks ir izraisīt stresu sajūtu, lai novērstu do-

mas no krāpnieciskā satura pazīmju identificēšanas. Jāatceras – vienmēr ir iespēja pārtraukt sarunu vai neregāt uz saņemtajām ziņām, kurās pamanīta steidzamības un spiediena klātesamība. Un par krāpniecisku novērojumu nevajag klusēt. Jābūt atbildīgam, lai pasargātu citus, jāziņo par pieredzēto.

■Saņemot ziņu, kas saistīta ar sensitīvas informācijas ievadīšanu vai citiem līdzīgiem aicinājumiem, nedrīkst steigties un pieņemt pārsteidzīgus lēmumus. Ja saņemtajā īsziņā, e-pastā vai tālrunā zvanā kāds cenšas panākt to, lai ātri pieņem lēmumu un tūlītēji rīkojas, vienmēr jāpatur

prātā, ka tas nav jādara. □

Avots:
seniormedijpratība.lv

Lappusi sagatavoja
ANDRA GAŅES

Mediju atbalsta fonda ieguldījums no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par saturu atbild projekta īstenotājs izdevniecība SIA "Cēsu Druva".

Droši vien ir reizes, kad gribas noticēt pat neticamajam

Cēsu pilsētas pensionāru biedrības "Cēsu pensionāri" valdes priekšsēdētāja Renāte Kalniņa atzīst, ka organizācija nav iesaistījusies vai rīkojusi izskaidrojošus, izziņojošus pasākumus par prasmī orientēties informācijas telpā, taču ikdienā, tāpat kā ikvienam iedzīvotājam, izprast, kam ticēt, kam ne, nākas bieži.

- Medijpratība senioriem noteikti ir ļoti svarīgs jautājums, taču nevar teikt, ka esam rīkojoši kādus īpašus izglītojošus pasākumus. Satiekoties gan nereti ir sarunas par to, kādu ziņu no nezināma sūtītāja ar dīvainu piedāvājumu kāds saņēmis e-pastā vai telefonā.

Nenoliedzami, senioriem ļoti svarīgs viss, kas saistās ar veselību. Vai zināšanu papildināšana par to ir tieši medijpratības jautājums, droši vien var diskutēt, taču cieši saistīti tie ir. Visspilgtāk to parādīja kovidā laiks, kad visdažādākajos medijos, bet visvairāk sociālajos tīklos bija ļoti

daudz nepatiesas informācijas, kad cilvēks varēja apjukt. Tad, manuprāt, izšķirošā loma bija ģimenes ārstam, kuram seniors uzticas.

Dažkārt tieši biedrības e-pastā pienāk vēstules, kurās stāsta par kādiem uztura bagātinātājiem, zālēm, kas vienā mirklī izārstēs, un citiem neticamiem piedāvājumiem. Domāju, tā dažādi tirgotāji ar viltu mēģina pārdot precī, izmantot vecākā gadagājuma cilvēku vajadzību rūpēties par veselību. Un droši vien ir reizes, kad gribas noticēt pat neticamajam un atsaukties aicinājumam – tikai pērc, un būsī kā no jauna piedzimis. Nevarētu teikt, ka neviens nekad nav atsaucies tādiem

piedāvājumiem, bet, ka būtu dzirdēti lieli krāpšanas gadījumi, nav nācies.

Publiskajā telpā daudz stāsta par naudas izkrāpšanu. Arī te jāizprot, kuriem ziņu avotiem uzticēties, taču seniori finanšu lietās ir uzmanīgi, varbūt arī tāpēc, ka liela daļa dzīvo diezgan pieticīgi, nav jau noslēpums, ka pensijas ir samērā mazas, katrs rēķina līdz savus ikdienas izdevumus, tāpēc arī apdomīgi izdod naudu. Visi tie telefonkrāpnieki, kas sola lielus labumus un runā krievu valodā, tūlīt tiek atpazīti. Taču, protams, ziņas, kas it kā sūtītas no Valsts ieņēmuma vai citiem dienestiem, kādu varētu arī samulsnāt. Seniori ir ļoti atbildīgi, cen-

šas laikā nokārtot visus rēķinus ar valsti, pašvaldību, satraukumā, ka nav kaut ko izdarījuši, var gadīties arī iekrist tādos slazdos.

Es teiktu, ka arī ar informāciju klasiskajos medijos ir jābūt piesardzīgam, ne visam, ko stāsta, var uzticēties. Tiek izteikta kāda frāze, kas saprotama divējādi, cilvēks nepamatoti uztraucas.

Protams, medijpratības tēma ir svarīga, nekad jau nevari zināt, kādā situācijā vari nonākt, tomēr kopumā, es teiktu, seniori ir apdomīgi, uzmanās, neiesaistās aizdomīgās sarunās ar svešiem cilvēkiem, aizdomīgos darījumos. Taču, tā kā aizvien rodas jauni viltus ziņu un dezinformācijas veidi, par tiem zināt ir svarīgi. □

Pasargā izpratne, dzīves pieredze un kopbūtne

Amatas pagasta pensionāru biedrība "Dzīvesprieks" darbojas 30 gadus, aktīvi rīko pasākumus, dalībnieki uztur ciešus kontaktus. To biedrības pārstāves, tīkoti ar "Druvu", atzīst par svarīgu, sekojot līdzī ziņu un viedokļu straumei, kas ir piesārņota arī ar puspātiesībām un meliem.

Sarunu par medijpratību Amatas seniores iesāk ar to, ar ko saskārušies daudzi pensijas vecuma cilvēki Latvijā: ar nepatiesu informāciju par medikamentiem, pārtikas piedevām, ar stāstiem par brīnumzālēm. Un kā nenoticēt, ja zāles reklamē Latvijā pazīstamais kardiologs Ērglis! "Mans vīrs savulaik pie viņa ārstējās, zinu, cik gudrs un zinošs ir šis ārsts. Tā arī pasūtīju zāles," par feisbukā ieraudzīto reklāmu stāsta Regīna Tinusa. "Protams, Ērglis tās zāles nebija ieteicis, tie bija meli. Labi, ka mūsu pašu Anna Obarenko nāca palīgā un tiku no pasūtījuma vaļā."

Uz šo feibuka reklāmu iekritis ne viens vien, stāsta Regīna, dzirdēts, ka pat vietējais ārsts no šīm zālēm brīdinājis un dažam lietotājam no preparāta kļuvis

sliktāk. "Kad sāka ķidāt to gadījumu, kad profesors Ērglis ziņoja, ka neko tādu nav ieteicis, feisbukā redzēju, ka zālēm no mainīts reklamētājs, it kā tās iesaka kardiologs Hosams Abu Meri! Bet viņš taču ir gastroenterologs! Un, protams, neko tādu nav ieteicis lietot!" Taču, izrādās, arī publiskā melu reklāmas atmaskošana uzreiz nav mazinājusi izplatītāju aktivitāti, Regīnai zvanīts vēl vairākkārt.

Citai atkal gadījies pārmaksāt par vitamīnu D. A.Freivalde stāsta, ka akcijā atsūtīts bezmaksas paraugs, nepaguvusi atteikties no nākamā sūtījuma, un tad nu nācies vien par to samaksāt. Tā, salīdzinot ar to, kas nopērkams mazumtirdzniecībā, samaksāta vismaz dubultcena. Protams, otru reizi tas neatkārtosies.

Tā no pieredzes nostiprinās izpratne par dažādu preču izplatītāju neglītājiem paņēmieniem, atzīst sarunas dalībnieces. Un vairākas "Dzīvesprieks" seniores uzsver, ka medikamentus un uztura bagātinātājus iegādājas tikai aptiekā, tad ir pārlicība par to, ko nopērc.

"Covid-19" pandēmija un ar vakcinēšanos pret slimību saistītais viltus ziņu un dezinformācijas vilnis "Dzīvesprieku" nav skāris. "Mēs visas vakcinējāmies, līdzko bija iespējams. Biedrībai pat noorganizējām ārsta vizīti, lai potēšanās noritētu

raiti," stāsta "Dzīvesprieka" vadītāja Aleksandra Freivalde. "Bet pagastā bija cilvēki, kuri bija pret vakcināciju. Mēs pretējo viedokli savā vidū neielaidām, komunicējām savā starpā, spriedām, kā labāk rīkoties, lai pasargātos no slimības."

Amatiete Aija Alena saka - biedrībā pulcējušies cilvēki, kas tic zinātnei, medicīnai, te blēņas neiestāstīs. Seniorei ir veterinārā izglītība, viņa ilgi praktizējusi profesijā. "Par vakcinām viss ir skaidrs, neviens neapgāzīs pārlicību par to efektivitāti," saka A.Alena.

Taču sarunas dalībnieces arī atzīst, ka tos, kas iekrituši dezinformācijas un viltus ziņu tīklos, vairs nepārliecināsi. "Cilvēki, kuri gatavi vērtēt un vēlas saprast, meklēs plašāku informāciju, uzklaušīs dažādus viedokļus, bet tos, kas redz tikai vienu, savējo, taisnību un nekad nav gatavi pat ieklausīties citos, kur nu vēl par savu domu šaubīties vai diskutēt, tos nepārliecināt," spriež A.Freivalde.

Naudas krāpnieku nagos "Dzīvesprieka" seniorēm nav gadījies iekrist. Arī šī ir joma, kur jāsaprot, kuriem informācijas avotiem drīkst uzticēties, kuriem ne. Protams, pie Amatas pensijas vecuma cilvēkiem tāpat kā pie citiem Latvijā gan e-pastā, gan tālrunī nonāk dažādi pārlicieku dāsnī piedāvājumi, bet izpratne,

dzīves pieredze droši pasargā no tiem.

Amatietes novērtē, cik svarīgi, ka iedzīvotāji tiek izglītoti par dažādiem krāpšanas veidiem. "Kaut naudas lietās laikam mūs neizdotos apmānīt, svarīgi arī, ka par krāpšanu stāsta un brīdina Latvijas Radio, Latvijas Televīzijas kanāli," saka R.Tinusa un piebilst, ka tomēr zina gadījumus, kad izvilināta nauda. Kādas draudzenes paziņa sākusī saraksti ar ārzemnieku, kas pratis tā iespējot kundzi, ka viņa attiecības uztvērusi ļoti nopietni un atbalstījusi virtuālo kungu ar naudu. Protams, beidzies ar to, ka e-vēstuļu draugs pazudis. Te nu sarunas dalībnieces vienisprātis, ka tādā situācijā nenokļūs, ka ir pat grūti saprast, kā iespējams noticēt un pat pieķerties šādiem vēstuļu "draugiem". Kā emocijas tik ļoti var aizēnot veselo saprātu?

Taču pavisam cits stāsts ir par politiskajām norisēm valstī, par valsts amatpersonām. Tur pavisam grūti saprast, kas ir kas. "Uzzinot it kā atmaskojošu informāciju par kādu no ministriem, citiem politiķiem, kā lai saprotam, vai tā ir vai nav taisnība? Mēs taču to cilvēku nepazīstam, viņa darbību nezinām tik labi, lai prastu atšķirt, vai viņš bijis tāds vai šāds. Bet netrūkst arī cilvēku, kas notic uzreiz. Manuprāt, varētu ticēt tam, ko stāsta tradicionā-

lie mediji, bet jāšaubās, ja avots ir kāda fiziska persona," vērtē A.Freivalde.

Arī Spodriete Rozīte atzīst, ka var uzticēties informācijai, ko redzam Latvijas Televīzijas kanālos, dzirdam radio. "Taču to, kas ir sociālajos tīklos, negribas ne lasīt, ne zināt. Tur neko labu neraksta, bet cilvēkiem jau ir vilkme ieiet tajos netīrumos. Tie stāsti ievēl ar vilksanu, un tad vairs nevar saprast, kas ir un kas nav taisnība," saka seniore.

"Ar likumu vajadzētu aizliegt vienam uz otru izģāzt žulti. Un ļoti nepatīkami, ka to dara augsta ranga politiķi, kā, piemēram, pirms Saeimas vēlēšanām Artis Pabriks runāja par Krišjāni Kariņu. Tas bija tik neglīti, ka cilvēks par otru, ar ko kopā četrus gadus strādājis komandā, runā tādā veidā," pauz A.Freivalde. Un te jāpiebilst, ka nebija jau iespējams pārliecināties, vai Pabrikas apvainojumi toreizējam un tagadējam premjeram balsstījās uz patiesiem faktiem, notikumiem.

A.Alena vērtē, ka arī medijos, kuriem uzticamies, ne visu varam uzzināt, ne jau visu pastāsta un spēj pastāstīt, taču R.Tinusa domā, ka "ar laiku tomēr tā āza kāja lien laukā un uz kādu cilvēku, notikumu var skatīties kritiski".

"Dzīvesprieka" dalībnieces atzīst, ka ir dzīvī pieredzējušas, spēja domāt kritiski ir asināta dažādos laikos un situācijās. Un ir savstarpējais atbalsts, tiekoti biedrībā. "Protams, ir dzirdēti daudzi gadījumi, katrs var kļūdīties. Mēs nākam kopā, izrunājam aktuālo, izvērtējam, izspriežam. Domāju, mūs no izpratnes nevar novilkēt," saka A.Freivalde. □

UZZIŅAI

65 LĪDZ 74 GADU VECI LATVIJAS IEDZĪVOTĀJI:

- lai iegūtu priekšstatu par kādu interesējošu jautājumu, 21% izmanto vietu informācijas kanālu, 39% divus, 20% trīs; 13% četrus, 7% grūti atbildēt;
- spontāno izvēli par to, kuru mediju

- izmantojot ziņu ieguvei, ietekmē 45% gadījumu ģimene; 21% draugi, kaimiņi, kolēģi, 7% pamana ierakstu sociālajos tīklos;
- ja kāda informācija ir rakstīta avīzē, izskanējusi radio vai televīzijā, tai uzticas un drīzāk uzticas 69%; neuzticas un drīzāk neuzticas 22%; nezina 9%.

- informācijai, ko izplata draugi, radi, paziņas, uzticas un drīzāk uzticas 66%, neuzticas un drīzāk neuzticas 24%; nezina 10%.

Avots: Kultūras ministrija, pētījums "Latvijas iedzīvotāju medijpratība", 2020.gads

Lappusi sagatavojuši
ANDRA GAŅĒ

Projektu finansē
Mediju atbalsta fonds
no Latvijas valsts
budžeta līdzekļiem

MAF
Mediju atbalsta fonds

Mediju atbalsta fonda ieguldījums no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par saturu atbild projekta īstenotājs izdevniecība SIA "Cēsu Druva".